

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 1. augusta 1857.

Svèt gospodarjem zavolj klaje.

Kakošne nadloge bojo v več krajih letošnjo zimo zavolj pomanjkanja klaje, in kako se že sedaj marsikter gospodar boji, s čem bo preredit svoje goveda, vé vsak, kdor je letos le stopinjo na kmete storil.

Suša je zamorila otavo in deteljo po več krajih tako, da ni dosti pridelka več upati, če tudi kmali obilo dežja pride, ker so korenine travi še zlo vsahnile.

Kako pač bi se dalo saj nekoliko nadomestiti to pomanjkanje klaje? Odkod je kaj dobiti, če je na senošetih ne bo? Treba je, da v taki stiski gospodar misli na vse strani, kako bi si pomagal. Al dober svet je drag v takih okoljšinah kakor so letošnje.

Kdor kaj dobrega svetovati vé, naj nam pové po „Novicah“.

Mi svetujemo turšice sejati za klajo, kjer ima gospodar kako njivo prazno ali obsejano s kakim zamorjenim sadežem. Če kmali kaj zdatnega dežja pride (in ker ga od srede majnika v nekterih krajih tako rekoč skor nič ni bilo, ga bo vendar milostni Bog kmali dal) bi se dalo turšične slame (koruzovne) vendar še dosti pridelati, ako bi se ji pred setevjo njiva pognojila.

Ker je pa ni klaje čez turšično slamo, ktera je sirova, pa tudi suha zavolj svoje tečnosti dobra namestnica sená za molžno živino, svetujemo tedaj gospodarjem, naj prevdarijo naš svèt, in če ga poterdijo, naj pripravijo njivo in koj po prvem dežji sejejo turšico za klajo.

Prečastiti gosp. fajmošter Zalokar pišejo v svojih lepih kmetijskih bukvah sledeče

Od koruze za klajo:

„V sušnih letih, ko je na travnikih malo pridelka, in se je bati, da bi pozimi klaje zmanjkovalo, je dobro na kako ne davnej gnojeno, dobro, nekoliko ilovčno njivo korúzo, prav gosto kakor réž, vsejati, ki berž zraste, in se pokosí, preden v kolenca gré, se posuší in za prav dobro klajo hrani. Nar boljši jo je z roko sejati pod lahko brazdo, če se njiva 14 dní prej gľobokeje, ob setvi pa še enkrat plitvo zorje in povleče.“

Gospodarske skušnje.

(Žáganje ali piljevíne — dobra stélja). Na grajšinah grofa Bathyani-ta v Slavonii že več let v bližnjih žagah ali pilah kupujejo žáganje ali piljevíne (po 10 krajc. voz) za stéljo, ktere ne morejo prehvaliti. Z žaganjem nasteljajo vsaki sorti živini, ktera na njem prav rada počiva in se dobro počuti; kdor noče živine v hlevu privezane imeti, bo tudi z nastlanim žaganjem bolje opravil kakor z drugo nastéljo, ker žaganje ne naredí tako hitro visokega gnojnega kupa v hlevu kakor kaka druga stélja; — tudi se gnoj iz žaganja lože naklada, na njivo vozi, razkida in podorje; vlečljivo zemljo tak gnoj zlo zboljša in zrahlja; setev na tako pognojeni njivi za več dní poprej kalí, hitreje raste, pridelk je obilniši itd.

Obertnijske skušnje.

(Klej ali kit, kateri sterpí tudi v veliki vročini) se nareja iz vlitega železa v prah zmlatega, iz žveplenega cveta, drobno stolčene konoplje in svinčene belíne. Vse to se vkup zmeša tako, da je kakor testó, s katerim se reč zamaže, ktero zaklejiti ali zalotati hočemo. Dulché je znašel ta klej, kateri je na Francozkem privilegiran. (Neu. Erf.)

Kmetijske novice.

(Krompir na vago.) Kakor časnik „Hand. Cour.“ pravi, so v Bielu začeli vés krompir, ki ga na prodaj pripeljejo, na vago prodajati. Pri tem so zvedli, da žakelj dobrega zdravega krompirja 182 do 183 funtov vaga, žakelj slabega pa le 144 do 155 funtov.

(Terdno življenje kokošje.) V neki hiši so pogresili puto, in ker je več dní ni bilo domú, so mislili, da jo je kdo vkradel. Primeri se, da so čez 13 dní neko kišto potrebovali, ktera je na dvorišu bila. In pod to kišto so našli puto, ktero so 13 dní pogreševali; bila je še živa, pa silno je shujšala in oslabela; vendar se je kmali spet opmogla in še sedaj živi.

(Želod — vremensk prerok.) Če ima želod prav čisto in lepo belo jedro, pomeni to lepo, suho poletje in dobro letino. Če pa je jedro od znotraj bolj umazane barve, lisasto, vlažno, je to znamenje mokrega, viharnega vremena. Če se lupina gerbančí, pomeni to silno sušo. Na Ogerskem imajo želod zato zlo v čisljih.

Šege, navade in národne pripovedke Slovincov v bistriški okolici na Notranjskem.

(Dalje.)

Ravno tako kakor ti, hodijo tudi na večer pred novim letom koledniki po hišah. To so pa odrašeni fantje. Ustavijo se pred vsako hišo in lepe pesmi prepevajo. Ko so dokončali, jih pokličejo v hišo; tukaj se napijejo in odidejo s kakim darom.

Gospodarji hodijo okoli hiš, ter škropijo verte, hišo, hlev, živino in vse z blagoslovljeno vodo. To storijo tudi na večer pred novim letom in sv. tremi Kralji.

Zdaj bomo pa od pustnih navad govorili.

Pri ženitvah se Slovinci v bistriški okolici ravno tako ravnajo, kakor drugod po Kranjskem; kakih posebnost nisem nikjer opazil. Kadar se je fant z dekletom spoznal, se spravijo mladenčev oče in še nekoliko drugih njegovih prijateljev zvečer v hišo dekletovih starišev. Tú jih prijazno sprejmejo in dobro gostujejo. Po dokončani večerji praša oče ali pa kak drug snubač deklinine porodnike: ali bi ne hotli svoje hčerke fantu za ženo dati. Ko so privolili, se berzo tudi dan določi, kadaj da bodo ženitvino pismo naredili. Tudi to delo spremlja velika večerja.